

yeni başlayanlar için istanbul rehberi - 1: giriş & selimiye'den salacak'a

ibrahim halid aldemir · 10 ağustos 2026 · 4 dk okuma

bismillah. elhamdulillah. vessalâtu vesselâmu alâ rasûlullah (ﷺ).

giriş

yeni başlayanlar için istanbul rehberi dizisiyle, daha ziyade istanbul'a yeni gelmiş öğrenci kardeşlerime ulaşmayı ümit ediyorum. en az birkaç yıl bu şehirde yaşayacak olanlara, bu şehri yaşamının kendi tecrübe ettiğim yollarından bahsetmek niyetindeyim. bu başlık altında yayınlanan yazılarda camilerin, medreselerin, çeşmelerin ve bunlara benzer diğer tüm güzel yapılarımızın detaylı özellikleriyle ilgili bilgilere pek rastlayamayacaksınız, bu konular için ileride harici metinler kaleme alacağım inşallah. o vakit ayrıntılı olarak ele alacağız. ayrıca bu yazılarla birlikte paylaşacağım fotoğrafların tamamının bana ait olduğunu belirtmeliyim, izinsiz kullanmayınız.

bu dizide, sıkıcı istatistiklerden ve kuru tarih bilgisinden olabildiğince uzak durarak yalnızca bu güzel şehre şahitlik etmeye gayret edeceğiz. şehrin ana hatlarıyla nasıl gezilebileceğini, ilçelere ve hatta semtlere bölerek, rotalar halinde, kendi tecrübem yettiğince anlatmaya çalışacağım. çeşitli vesilelerle farklı gruplarla birlikte gezdiğim, bildiğim rotalar... naçizane tecrübelerimi aktarmaya çalışacağım, bakarsınız farklı gruplarla da tekrar gezip şahitlik etmeye fırsat buluruz... hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

üsküdar'a hoş geldiniz, allah'ın bizler için yarattığı nimetlerle dolu bir ilçe burası. suriçi'nin haricinde istanbul'a dahil edilmiş, istanbul'dan sayılmış birkaç yerden birisi. esasında üsküdar denilince akla ilk olarak meşhur sahil gelecektir. haydarpaşa'dan küçüksu'ya uzanan boğaz'ın tüm güzelliğini cömertçe sergileyen bir hat... ardından yıllardır birbirini selamlayan iki şaheserin (mihrimah sultan camii – valide-i cedîd camii) ortasında yer alan üsküdar meydanı ve tepelere doğru çıktıkça bizi karşılayacak olan ilçenin gizli hazineleri... hepsini görmek için sadece bir istanbul kart ve biraz da gayrete ihtiyacımız var.

üsküdar gibi büyük bir ilçeyi tek günde gezmenin mümkün olmadığını söylemem lazım. bu nedenle ilçeyi birkaç bölüme ayıracağım.

selimiye'den salacak'a

selimiye, istanbul'un mimar eliyle çizilmiş, devlet eliyle düzenli olarak inşa edilmiş ilk mahallesi olma şöhretine sahip. üsküdar denilince akla ilk gelen yerlerden olmasa da içinde nice sürprizler barındırıyor. evvela oldukça nezih bir semt olduğunu söylemek gerekir. sokaklarında yürürken güvenli ve temiz bir yerde olduğunuzu hissediyorsunuz.

gezmeye üsküdar'ın kadıköy sınırından başlamak gerektiğini düşünüyorum: mekteb-i tıbbiye-i şahane. tıbbiyenin ana kapısını karşınıza aldığınızda arkanızda tarihi haydarpaşa numune hastanesi ve siyami ersek kalp damar hastanesi var, solunuza yani tıbbiye caddesi'nin aşağısına ilerlediğinizde ise sultan 2. abdülhamid han hastanesi'ni namı diğer gata'yı ve bahçesindeki tıbbiye cami'ni göreceksiniz.

muvazzafûn

tıbbiye binası 2. abdülhamid'in mirası, halihazırda sağlık bilimleri üniversitesi tarafından kullanılıyor. koridorlarında muhakkak yürümeli, orta bahçesinin havasını mutlaka teneffüs etmelisiniz. bunun için bu üniversitede okuyan bir tanıdığınızdan ricada bulunabilirsiniz, uygun vakitlerde misafir kabul ediyoruz.

sırtınızı kadıköy'e verip tıbbiye caddesi'ni adımlamaya başladığınızda, hemen solunuzdaki tepede selimiye kışlası yükselir. şu an 1. ordu komutanlığı'nın kullandığı yapıya, bildiğim kadarıyla ziyaretçi girişi yok ancak şansınızı denemekte beis yok. kışlayı ve hemen bitimindeki selimiye stadı'nı geçip yola devam ediyoruz. karşımıza çıkan çataldan solu seçerek küçük selimiye, namı diğer çiçekçi camii'ne varıyoruz. burası eski bir nakşibendi tekkesidir ve haziresinde medfun olan meşhur şeyh behçet-i konevi'nin adıyla da anılagelmiştir. caminin karşısındaki koca arazide ise karacaahmet mezarlığı bizi selamlar. camiden çıkınca caddeden az aşağı inip selimiye cami sokak'tan içeri giriyoruz. bu sokak bizi bugün nevmekân selimiye olarak kullanılan selimiye hamamı'na ve külliye'nin kalbi olan büyük selimiye camii'ne çıkaracak. cami, muhteşem bir avluya sahip. avlusunda vakit geçirilmeli, kuş sarayları temaşa edilmeli ve avluda top koşturan kardeşlerimizle hasbihal edilmelidir. iki rekât namaz kılıp duamızı ettikten sonra, şerif kuyusu sokak'ı takip edip hafif bir yokuşu göze alıyoruz.

hazır olun, zira yokuşun sonunda istanbul'un sayılı manzaralarından biriyle karşılaşacaksınız: karlık bayırı sokak. ben sarayburnu'nu daha güzel nereden seyrettim, bilmiyorum. harem iskelesi'nin üzerindeki bu tepeye, havanın açık olduğu bir gün gelinmeli ve uzun uzun istanbul seyredilmeli. ayrıca bir telefoto lensiniz varsa çok güzel fotoğraflar çıkarmaya da müsait bir konum. ardından bestekar selahattin pınar sokak'ı takip ediyoruz, bu arada beton yığınının bulabildiğimiz aralıkları değerlendirip manzarayı yakalamayı çalışmakta da fayda var. ihsaniye'deyiz, solumuzdan aşağı inen sokağın sonunda küçük ihsaniye camii var. mahalle camisi denince zihninizde canlanan her ne ise o, bu caminin ta kendisidir. dilerseniz iki sokak yukarıdaki ihsaniye camii'ne de uğrayabilirsiniz. fakat bence yola devam edelim, bestekar selahattin pınar sokak'ın sonu doğancılar'a açılıyor. sokağı bitirip sağa dönüyoruz; solumuzda çakırcı hasan paşa camii, sağımızda doğancılar parkı mevcut.

yola devam etmeden sağa yönelip az ilerideki nasuh mehmet efendi camii'ne uğrayalım, tekkeyi ziyaret edelim. hazır gelmişken de kadir mısıroğlu'na bir fâtiha okuyalım. rahmetullahi aleyh.

ziyaretin ardından tekrar doğancılar caddesi'nde yürümeye başlıyoruz, az evvel gördüğümüz çakırcı'yı da ziyaret edelim. camiyi temaşa edelim, sonra aşağı doğru yola revan olalım. bu cadde valide-i cedîd camii civarına kadar devam ediyor, balaban tekkesi'nin arkasına kadar. fakat önce yolda uğrayacak yerlerimiz var. ilk durak imrahor camii, restorasyonu henüz tamamlandı. bir iki sene oldu zannediyorum. emeği geçenlerden allah razı olsun. bugün sakin, güzel bir mahalle camisi hüviyetinde. imrahor'dan sonra öğdül sokak üzerinden ressam ali rıza sokak'a bağlanıyoruz. karşımızda 3.mustafa'nın emaneti bir şaheser: ayazma külliyesi. bahçesinde bulunan doğal kaynak suyu evvelce kutsal olarak belenmiş, ona hürmet edilmiş. osmanlı'dan bugüne de itfaiye için kaynak olarak kullanılıyor. ayazmanın zarafetinden gözlerinizi

muvazzafûn

alabilerseniz mehmet paşa değirmeni sokak'tan sahile inme vaktidir. artık sahilde dilediğinizce vakit geçirmekte, imkânınız varsa kız kulesi'ne uğramakta yahut bir kayanın tepesine ilişip boğaz'ın tadını çıkarmakta özgürsünüz...

rehberin ilk bölümü için üsküdar'ı seçtik malumunuz, bu güzide ilçeyi üç yazıda bitirmek niyetindeyim. bir sonraki yazıda aziz mahmud hüdayi mahallesi'nden başlayıp atık valide mahallesi'ne kadar yürüyeceğiz. vesselam.